

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 15.

V Ljubljani, v sredo 23. februvarja 1898.

Letnik III.

„Slovenski List“ izhaja v sredo in soboto. **Naročnina** je za vse leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold. Vsaka številka stane 5 novč. — **Dopisi** pošiljajo se uredništvu „Slov. Lista“ v Ljubljani. — **Nefrankovani dopisi** se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — **Naročnina, reklamacije in oznanila** se pošiljajo upravnistvu „Slov. Lista“ v Ljubljani. Uredništvo in upravnistvo sta v Ljubljani, **Gradišče štev. 15.** Uradne ure od 10. do 12. dopoldne. — **Oznanila** se računajo po navadni ceni.

Glas za spravo.

(Izviren dopis z dežele.)

Z veseljem čujemo na deželi, da dogovori o spravi v Ljubljani vendar kažejo dovoljen uspeh. Veliko ste se za njo trudili v „Slov. Listu“, dovolite, g. urednik, da še jaz nekoliko opišem, kako stoji stvar na kmetih. Tudi ako se med tem sprava dožene, treba bode še reči kako besedo, preden se umire valovi.

Da hrepenimo Slovenci po slogi in spravi, kakor so hrepeneli naši pradedje za časa turških vojsk po miru, to je pač znana reč. Hrepene pa po spravi tisti Slovenci različnih pokrajin in strank, ki imajo res um in srce za naš mili narod, katerim ni narodnost prazna fraza, in katerim ni narod molzna krava. Zoper spravo rujejo le tisti elementi (možje ali Slovenci ne moremo reči), katere k temu sili njihova častilakomnost; zoper spravo so tisti, katerim je delovanje za narod „gšeft“. To pa sploh niso več Slovenci, ampak izdajice naroda. Če tudi se jim morda v trenutku posreči, spravo preprečiti, je vendar glas naroda premogočen, da bi se dal udušiti od takih „narodnjakov“. Za spravo in slogo se moramo posebno navdušiti, ako premišljujemo, kakšno je bilo narodno življenje v deželi za časa sloge, in kakšno je sedaj, ko divja bratomorni boj — to pa ne samo v mestih, ampak prav tako na deželi. Za spravo in slogo se moramo užgati posebno, ako pogledamo narodno življenje med obmejnimi brati, med katere se vsaj večinoma še ni zatrosil naš prepir. „Slov. List“ je že pisal o tem, kako škodljivo je za narodno gospodarstvo to, da imamo vse po dvoje: posojilnice, društva itd. Na ta način se cepijo gnotne in duševne moči, katerih obojih nam že itak primanjkuje. Toda žalostni nasledki medsebojnega klanja segajo še vse dalje. Vse zasebno in javno življenje, ne samo v mestih, ampak po vsem Kranjskem, takorekoč do zadnjega gorskega kota, že trpi veliko škodo.

Mestnih razmer ne bom omenjal. Saj jih bolje od mene markirajo različne „narodne“ ve-

selice, življenje v „Narodnem Domu“, „narodnih korifej“ — bratenje z Nemci in pa predrzno obnašanje nemčurških pobov. Ob tistih časih, ko sta še katoliško-narodni in narodni gospod pohajala skupaj ljubljansko in druge čitalnice, bilo je vse drugačno življenje. Naj pa reče kdo, da ni res! Danes pa, žal, smo pritiščali že tako daleč, da brez medsebojnega kavsanja ni mogoče živeti. Kdo pač še ni videl čudnih prizorov, posebno v gostilnah ali kavarnah, kjer leži na mizi nekaj časopisov. X., hud „narodnjak“, jo prisopiha iz pisarne na četrtinko. „Gospica Minka, meni eno četrtinko belega pa, Narod!“

En pogled v uvodni članek, če kaj mrgoli v njem od „klerikalcev“, „jezuvitov“ itd. Nič! Druga stran — nič napada in sovraga! Tretja — le malo pikantnega, o kakem „bojevitem kapelančku“! List na stran z opazko: „Danes je pa suh!“ Izjeme seveda ne delajo tisti, ki so zaljubljeni v nasprotni list. Kdo se še izmed tistih, ki ljubijo prepir, meni za kak temeljit znanstveni ali gospodarski uvodni članek ali podlistek? To je vse predolgočasno, brez popra, katerega je želodec tako potreben!

Poglejmo si nekoliko življenje po manjših krajih, recimo po posameznih farah. Duhovščina s kmeti zastopa jedno stranko, učitelj s kakim trgovcem, gostilničarjem ali kmetom, ki je s trgovcem ali gostilničarjem v „žlahti“, pa tvori liberalno stranko. Dobe se celo kraji, kjer „gospodje“ niso med seboj jedini, ker stareji nikakor ne odobravajo brezobzirnega postopanja mlajših. Kako neznosno* je to za vse občane in kako pogubno za vso faro, to ve le tisti, ki v taci razmerah živi.

Učitelj in duhovnik, ki sta nekdanj skupno delovala, in ne le v šoli v blagor mladine, ampak tudi zunaj šole bila prijatelja, sta sedaj večinoma razprta. Hvala Bogu, imamo še kraje, ki delajo častno izjemo. To velja sem ter tja posebno o Gorenjski. Kako pohujšanje je za naše dobro ljudstvo, ako vidi, da se preganjata med seboj dva moža, ki sta se nekaj učila in hočeta veljati za omikanca. Posebno nekateri mladi možje pridejo

že iz šol z geslom: „Boj zoper farje!“ — „Boj zoper učitelje!“ Kako se potem ta boj bojuje, o tem pisati bilo bi prežalostno. Naravno je pač, da se kak star izkušen župnik, ki je osivel pri delu za vero in narod, ne da potolči od učitelja, ki je še le na tisti stopinji, kot je bil on takrat, ko je dovršil gimnazijo. Tu in tam pa o mirnem času med seboj še nekako mirno živijo in občujejo. Toda ko pride čas volitev, tedaj pa morajo tudi pokazati, da se „bijejo“ za narod. Znan nam je kraj, kjer so se korifeje prav dobro med seboj razumele. Celu gostoljubnost jih je vezala. Ko pa je prišel čas volitev, zavrela je v njihovih žilah bojovita kri in priletela je v dnevnik imenitna brzojavka: „Pri volitvi nasprotna stranka tako poražena, da se volitve še udeležila ni“. Malo poprej so pa še prijateljski trkali s kozarci. Kdo bi se ne smejal? Nekateri ljudje brez prepira kar živeti ne morejo. Kako popolnoma osebno razmerje obesijo na veliki zvon v kak časopis. Odgovor prinese drugi dnevnik. In potem se začne ravs in kavs. In oba nasprotnika mislita, da se za narod vojskuje. Ubogi narod! Po večjih krajih, recimo po trgih, imata obe stranki svoja društva, katera semtertje prirejajo kake podučne shode ali veselice. Vse to požre veliko denarja, a se navadno slabo obnese; kajti, ker je vse po dvoje, naredi prirejanje več stroškov, moči, bodisi govorniške, pevske, godbene ali pa gledališke, pa se cepijo, ob enem ž njimi se strogo cepijo tudi obiskovalci. Zato vidimo, kako vse propada, čitalnice, društva itd. Ta propad narodnega življenja pa ima svoj pravi vzrok v tem, ker ravno pravi rodoljubi spoznavajo, da je njihovo delo za občni blagor v tem prepiru nekako brezuspešno; zato so se vsega naveličali in lepo doma za pečjo ostajajo.

Posebno „interesanten“ pa je naš bratomorni boj zato, ker se tako strogo omejuje na kranjsko deželo. To se kaže posebno ob mejah. „Vsak človek potrebuje po trudopolnem delu na gotove čase razvedrila v prijateljski družbi. Jaz živim v večjem kraju ob meji, kjer je nasprotstvo med obema strankama jako ostro. Pri nas se

Slovenska opera.

Vesele žene Vindsorske.

Komična opera v treh dejanjih. Besede spisal po Shakespearovi veseligrigi Mosenthal, vglasbil Oton Nicolai. Sir John Falstaff, karikatura viteza, mojster v pijači in v iznajdbi smelih burk, dovtipen, a lažnjiv babač, brezstuden a strahopeten cinik, galanten a debelu hasti čestilec ženstva, spada mej najbolj popularne prikazni svetovne literature, ker mu je v Shakespearovih igrh „Vesele žene Vindsorske“ in „Henrik IV.“ trajen spomenik postavljen. Priboril si je popularnost i na slovenskem odru kot glavna oseba v Nicolaievi operi „Vesele žene Vindsorske“. Njega prvi predstavljatelj g. Fedyczkowski povdarja sicer le bolj zunanje posebnosti Falstaffove, njegovo debelost, strahopetnost in pa, kar je neopravičeno, predstavlja ga kot flegmatika, kar pa Falstaff pri svojega sangviničnega bistva drastičnih posebnosti nikakor ni. Kot opera bodejo proslavljale „Vesele žene Vindsorske“ čez leto dni že 50letnico, ko bode 50 let tudi že od smrti skladatelja, bivšega dvornega kapelnika dunajskega. Odliku-

joča se po ljubeznivi melodiki, humora in dovtipa polni karakteristiki se je vzdržala Nicolaieva glasba do današnjega dne vedno mlada na repertoarju oper. Ubrani se je skladatelj vsaktere banalnosti in vabeče in lahketno se vsiplja zdroj pristnega naravnega veselja iz nje gove glasbe. Ne manjka niti nežne poezije v Nicolaievi glasbi in libreto daje v ljubimskih prizorih med Ano in nje izvoljencem Fentonom skladatelju priliko, da meri komiko z duhtečo cvetno liriko. Umetniški vnos glasbe in pa plemenite melodije svežega narodnega duha v zvezi z značilno karakteristiko nastopajočih oseb oveljavljajo Nicolaievi operi popoln uspeh. Proizvajanje opere, koje si je izbral g. kapelnik Benišek za zasluženo svojo benefico, je vspelo popolnoma. Marljivi študijum opere se je opazal v vseh delih opere in se je operno osobje tudi v igriškem oziru odlikovalo. Pojavljala se je v vseh nastopih spretna rutina in radostno zanimanje za stvar. Kapelnik gosp. Benišek, duša celoga vstroja, je žel burne ovacije tako od strani občinstva, kakor tudi od strani izvršujočega osebja in je sprejel zahvalo tudi v obliki treh vencev. Gospici Ševčíkova (gospa

Fluthova) in Horvatova (gospa Paževa) sta svoji vlogi energično in zanimivo podali in nista štedili s sijajem svojih glasov. O g. Fedyczkowskega igri, ki je vzbujala prave izbruhe smehu, smo že zgoraj govorili in mu priznavamo kot pevcu neomejeno hvalo. Znamenit je bil režiser gosp. Nolli kot gosp. Fluth, simpatičen in dobro pri glasu g. Raskovič kot Fenton. Gospa Inemannova je našla v vlogi ljubke Ane ugodno priliko k vspehu. Dobro zastopana je bila tudi vloga gosp. Kronoviča (Paže) in manjši vlogi gg. Rusa in Štamcarja.

—oe—

Še enkrat drama: „Za hčer“.

Naj podamo še enkrat nekoliko glasov o tej izvorni igri slovenski. „Slov. Narod“ je dne 15. t. m. napisal poleg drugega te-le besede: „Nas iskreno veseli, da sta praško in zagrebško gledališče uprizorili slovensko igro, mislimo pa, da bi bil gosp. pisatelj morda vendar bolje storil, da se je udal opetovanim prošnjam intendance slovenskega gledališča in dal svoje delo uprizoriti najprej na našem odru.“ — Došla so nam od

nič ne loči oseba od stvari. Moje načelo pa je to: Spoštuj tudi nasprotnika, ako je spoštovanja vreden! Ravno zaradi teh žalostnih razmer (greši se na obeh straneh) živim bolj za se, in ne hodim dosti v družbo. Toda, ker nisem ravno za filistra ustvarjen, ampak sem velik prijatelj vesele poštene družbe, zato jo rad udarim čez mejo na Primorsko v bližnji večji kraj, kjer so posvetni in duhovni „enega srca in ene misli“. Tudi veselje, katere prirejajo, se udeležujem, če le morem. Nepozaben mi je „večer sv. Cirila in Metoda“, katerega sem preživel med temi lepo složnimi brati. In s težkim srcem se vedno vračam čez mejo na Kranjsko, kjer razsaja bratomorni boj.

V nekaterih krajih smo prišli tako daleč, da med obema strankama vlada pravo sovraštvo in zaničevanje. Niti tako imenovani olikanci (?) se med seboj ne pozdravljajo, ako se srečajo. Ta lepi vzgled pa seveda pridno posnemajo prosti ljudje, in posebno mlajši, doli do šolarjev. „Kako čudno se mi je zdelo, ko sem slučajno šel skozi tak kraj — povedal je neki duhovnik — in me veliko navadnih ljudi, da, celo dečkov, ki so komaj iz šole izostali, ni pozdravilo. Nisem sicer častilakomen in mi ni na pozdravljanju ležeče. Ako me kdo ne pozdravi, meni tudi ni treba odzdravljati. Toda naš narod je vsaj do zadnjega časa spoštoval duhovski stan. Zato bi bil v imenovanem kraju uganil vzrok tacega obnašanja, ako bi mi tudi razmere ne bile znane.“

Jaz pa sem že potoval tudi po sosednji Štajarski. Kako vse drugače je ondi društveno življenje! Kako prijazen je ne le samo prosti narod, ampak tudi inteligenca med seboj! Čudom sem se čudil, ko sem srečaval boljšega stanu može, ki so me pozdravljali. Če sem bil v gostilni, nismo sedli vsak v svoj kot in si kazali po kranjski navadi hrbtov, ampak smo se prav bratski pri jedni mizi pogovarjali. Pravim „smo se“, ker v začetku sem prišel v zadrego, ako so me neznanci poprej pozdravili; zato sem pa bil potem bolj pazljiv. Ves iznenaden sem pripovedoval vse to svojemu znancu. „Vzroka išči, je rekel, v slogi in jedinstvi, katera družji pri nas vse stanove. Vaš domači prepri, kaj ne, pa vse drugače sadove rodi, pa saj boš sam bolje vedel, kakor jaz!“

Ti resnični, a neveseli podatki iz našega družabnega življenja kažejo precej jasno, kaj dela sloga in kaj nesloga. „Kjer prepriata se dva, samo tretji dobiček ima“.

Zaradi boja propadamo Slovenci v narodnem oziru, propadamo v gospodarskem, propadamo pa tudi v moralnem oziru. Za poštenega človeka pač hujšega ni, kot živeti s svojim bližnjim v sovraštvu in prepiru. In naš narodni prepri je provzročil dokaj sovraštva že v posameznih družinah, med sosedi, med vami. To posebno bega prosto ljudstvo, ki ni dovolj poudarjeno ali pa je od kričave še nahujskano. Koliko slabega sadu rodi v šoli, ko otroci zapazijo nasprotnost med učiteljem in katehetom! Na pr. katehet otroke uči pozdravljati takó, učitelj nalašč drugače, katehet jim da spisati vsebino

nedeljske pridige, učitelj pa pravi: „Tega ni treba!“ Vprašam vse poštene Slovence: Ali se pravi to mladino vzgajati? — Da! Mi trdimo, da naš prepri škoduje celo v verskem oziru; zato so se že večkrat slišale besede: „Rajši brez sv. zakramentov umrjem, kot da bi se dal temu prevideti“. Zato mnogo „liberalcev“ ne hodi ne samo k pridigam, ampak tudi k sv. maši ne. Znana nam je fara, v kateri je nasprotstvo prešlo zaradi netaktnega postopanja v sovraštvo. Kdor bi ondotne „narodnjake“ na prvi pogled sodil, rekel bi: To so pravi brezverci! Toda ko so za velikonočno spoved prišli patri s kutami, so tudi ti „brezverci“ s prav malimi izjemami opravili velikonočno spoved.

Končni „glas o stvari“ naj bode tedaj za danes tale: Sovraštvo germanskega življa do krščanskih Slovanov je združilo vse tudi diametralno si nasprotne nemške stranke. Z volkom tulijo vsaj v nasprotnosti do nas celo nemški krščanski socialisti s svojimi glasili, le kat. ljudska stranka se mu ne uda. Z volkom tulijo tudi judovski hlapci, slovanski in slovenski mokračji.

Združimo se toraj tudi vsi Slovenci in Slovani v prvi vrsti zoper izdajce našega naroda, zoper socialne demokrate in Slavofage. Retour z vsemi časopisi, ki so nam nasprotni! Čast domači trgovini! Svoji k svojim!

Izvirni dopisi.

Nad Zagorjem, 20. febr. Zaradi domačega prepri ima pri nas par privandranih tujcev ali efijaltov odločilno besedo v različnih zborih: od deželnega zbora in odbora v Ljubljani doli do občinskega odbora v Zagorju ob Savi, katerega ožigosa kot zmes kat. narodne in nemške stranke „Sl. Narod“ od 14. febr. Mi se z „Narodom“ ujemamo, ko ožigosa sklep dež. sol. sveta, da naj se namreč na štirirazrednici v Toplicah začne z blaženo nemščino že v prvem razredu, mi smo že davno popred to v „Slov. Listu“ omenjali. Toda ob enem pa moramo reči, da je „Narod“ jako kratkega spomina. Naj se prime za nos, naj se pogleda v zrcalo svoje 24. št. in videl bo tamkaj v „Poslanem“ starosto in podstarosto „Sokola“ gg. Maura in Weinbergerja v zvezi z nemškutarjem in Südmärkarjem Mihelčičem, kako branita Kočvarja Morscherja nasproti narodni gospej Müllerjevi. Res pravi „ajmoht!“ iz tega zgleda pa se tudi lahko učimo, da po „strankarstvu“ posameznih krajev ne moremo soditi velikih strank, ker krajevno strankarstvo večkrat provzročata osebnost in sebičnost in ne toliko načela, ali celo ljubezen do naroda. Ako bi n. pr. iz zagorskih razmer sklepali na splošne slovenske razmere (kar je seveda vedno napačno od dela na celoto) potem bi morali imeti celih šest strank na Kranjskem, kakor so v Zagorju. Zato pa ondi socialna demokracija tako lepo cvete. In temu zmagu ne bo strta glava, dokler se ne združijo proti njej v močno protimokračsko zvezo vsi trezni in dobri elementi, ki imajo res srce

srečno in neznosno življenje. Vsa drama je variacija teme: Samo v slobodi se dá srečno živeti. Funtek nam torej riše duševno življenje in njega borbe, pa dosega globok učinek. — Da je torej drama dosegla popoln uspeh, o tem ni dvojbe. V Pragi se slabe reči ne igrajo po štirikrat na teden! Zato pa smo resnično radovedni, ali „Slovenski Narod“, glasilo intendantnega odseka slovenskega gledališča, še vztraja pri naivni trditvi, da bi bil „pisatelj morda vendar bolje storil, da je dal svoje delo upriporiti najprej na našem odru.“ To se pravi: uprizoriti enkrat po posebni milosti intendantnega odseka in pred — praznimi klepmi! „Slov. Narod“ bi menda tudi bolje storil, ko bi se s svojimi nasveti obračal do tistih, ki jih najbolj potrebujejo! „Soča“ ne pravi zastoj: „V Ljubljani pa sodijo drugače, in sicer ljudje, ki ne o gledališču ne o književnosti nimajo niti pojma, a imajo vendar marsikje prvo besedo. Zato pa gre vse tako, kakor gre!“

tistih dob še druga poročila praških in zagrebških listov o Funtkovi drami. „Národní Politika“ pravi, da se je s tem delom redko obogatil češki repertoar, in piše dalje: „Navzlic svoji preprostosti in prozornosti je „Za hčer“ delo, ki je sosebno vredno pozornosti zaradi dosledne razporedbe tragičnega dejanja, spominjajočega na antične vzore. Psihološki razvoj je izveden z bistrim razumom. Novost je napravila na občinstvo mogočen vtisk.“ — „Pražské Noviny“ imenujejo pisatelja „močen in spreten talent“. — Zagrebški „Vienac“ piše: „Anton Funtek, mladi slovenski pesnik, je učeal skoro ob istem času redko čast: Njegovo dramo so igrali dne 10. t. m. prvič v češkem narodnem gledališču v Pragi, a dne 11. t. m. prvič v hrvaškem narodnem gledališču v Zagrebu z enako lepim uspehom. Že samo dejstvo, da si slovanska vzajemnost polagoma, ali gotovo prebija pot v vse slovanske kraje, bi nas morala veseliti. Če se pa temu pridružuje še zaslužen in pristen uspeh, nas ta faktum napolnjuje z nado v boljšo bodočnost. S tanko psihološko analizo črta (pisatelj) ne-

za narod. To pa bi bilo tem bolj pri nas potrebno, ker se ravno v Zagorju vedno bolj kaže, kak sad rodi to judovsko drevo. Seveda, če se enkrat doseže splošna sprava, je upati, da bo prepri ponehal tudi v posameznih krajih, ako je res političen in ne izvira iz osebnosti. Tako bo sprava uničila nemčurstvo in sorodno židovsko socialno demokracijo.

Iz soške doline, 18. febr. Bilo je povodom zadnjega občnega zbora društva „Sloge“. Ker sem čital v slovenskih listih, da je lastnik hotela Suda Slovan, šel sem noter. Prenočil sem v tem hotelu. Zapazil sem, da so sobe in postelje zelo čedne in znažne. V nekem drugem hotelu, kamor sem dozdaj zahajal, nisem nikdar naletel na tako snago. S hrano in pijačo sem bil popolnoma zadovoljen. Govorilo se je, da so v hotelu Suda cene previsoke. Toda jaz tega ne morem potrditi. Hrana je bila boljša, kot drugod, cena ista. Jedinio le prenočišče je stalo 20 kr. več. Ako pa primerjam vzorno čistoto v sobi in prav snažno posteljo, nikakor ni cena previsoka. Kdor ljubi snago, ta vé, kaj se pravi spati v zaduhlih sobah in starih, nesnažnih posteljah. V hotelu „Suda“ so postelje najnovejšega sistema in ni mogoče, da bi se na kaj neprijetnega naletelo.

Po končanem zborovanju društva „Sloge“ sem mislil, da pride kaj gospodov v hotel „Suda“ h kosilu. Bila je že ena ura in sem hotel vstati in oditi. Natakari pravi: Ni treba še, kmalu pridejo gospodje od zborovanja „Sloge“. No, počakam še nekoliko. In res, prideta „cela dva gospoda“, vsi drugi so drugam šli. Prepričan sem bil, da so bili v hotelu na to pripravljeni, da pridejo, in vender kaka prevara! Da v takim slučaju trpi lastnik hotela škodo, se razume samo po sebi. Ako včasih pride veliko gospodov v hotel „Suda“ nepričakovano, ni zameriti gospodaru, ako nima vsega pripravljenega, kar kdo želi. Ko bi videl, da gosti k njemu zahajajo redno, tedaj bi tudi gospodar zamogel z vsem postreči. Menim, da se v tem oziru mora slovenska inteligenca strogo držati gesla: „Svoji k svojim!“

Glavni vzrok, zakaj bi se morali goriški Slovenci držati tega hotela, je ta, ker ima hotel „Suda“ velik in krasen salon. Ali ni mogoče, da bodo Slovenci kdaj potrebovali kak salon za kako zborovanje? In kaj ko bi ga lastnik odpovedal, kakor se je to že godilo na Dunaju in v Gradcu? — Premalo gledamo Slovenci v prihodnost.

Z Dunaja 20. svečana. (Raznotere misli o novi univerzi). Glede na važna vprašanja, katera se pretresujejo v deželnem zboru kranjskem, treba je Slovenstvu biti povsod do najvišje mere pozornemu. Ta vprašanja sezajo v meso in žile slovenskega naroda in njegove bodočnosti. Tudi tukaj na Dunaju nas živo zanima, kar je gosp. dr. Majaron v izvrstno podprtem govoru predlagal o ustanovitvi ljubljanske univerze. Dalo bi se temu še marsikaj pristavljati, kar bi bilo zajeto iz praktičnega življenja; naj se tu omejim na nekoje kratke opazke. Popolnoma krivo je mnenje, da tu v prestolnici dijak slovenski gmotno dobiva več sredstev za obstanek, nego bi to bilo v Ljubljani. Lekcije postajajo za Slovane na Dunaju jako jako redke v primeri k prejšnjim letom. Sicer pak v Gradcu nič ni boljše. Društvo „Radogoj“ pak bode vse jedno, kje se naj šolajo njegovi podpiranci. „Knaflorje“ ustanove se dajo po poti zakonodaje tudi z Dunaja preložiti. Isto tako „podporno društvo“ ni z verigami pripeto na Beč in Gradec. To pa je gotovo, da sin slovenskih roditeljev najde v Ljubljani preje zavetišča za najhujšo silo, nego tu v Beču, kjer so, žal da moramo to priznati, samomori slovenskih dijakov že postali stvar, ki ni več nova in neslišana. Pisarskih, pripomočnih in raznih službenih mest vsake baže pa v Ljubljani našim dijakom gotovo ne bi bilo manj odprtih, nego v Gradcu in na Dunaju. Želeti je celo, da se take moči ne bi več v tujini izgubivale, katerih doma, po nemških pokrajinah, uprav krvavo potrebujemo. Zato bi premeščenje našega dijaštva iz slovenskih mest celo koristno bilo. — Uprav presenečeni pa smo radi tega, kar pišejo „Novice“ o pro-

jektirani univerzi. Ako bode veljalo za prvi pogoj, da imamo dovoljno število sposobnih profesorjev za to univerzo, potem sami pritrdimo, da bomo še čakali in čakali „usque ad calendās graecas“. Ako „Novice“ v svoji nepremišljenosti trdijo, „da celo kraljestvo bi zaslužilo, kdor more imenovati može, ki bi bili znanstveno in jezikoslovno osposobljeni za vseučiliško katedro“, potem pa smemo reči, da morejo po mnenju „Novic“ kraljestva biti že prav po ceni, tako nekako po ceni, kakor kliče obupni Richard III: „Konja! konja! kraljestvo za enega samega konja!“ — Ako bi naše razumništvo slovensko res bilo tako bedno oziroma na znanstvenost, potem Slovenci tudi ne bi smeli zahtevati ne enega deželno-sodišnega predsednika, ne enega deželnega upravitelja, niti enega škofa slovenskega, da, niti enega samega bogoslovnega profesorja! Menda pak samo pri uredništvu „Novic“ čutijo to znanstveno bedo, za katero drugod Slovenci k sreči ne vedo. Za to, da se bodo našli sčasoma in za prvo silo že tudi takoj sposobni znanstvenjaki, ni imeti strahu; tem bolj se je bati nam že prirojene mlačnosti in neodločnosti, katera pri Slovencih v kalu pogublja vsako krepko in zdravo narodno idejo.

Politiški pregled.

Za Wolfa Nemci na severnem Češkem še vedno nabirajo milodarov. Po gostilnah so zanj postavili posebne nabiralne pušice, na katerih so frankfurtarske barve in pruski orel. Wolf proti temu ne protestuje, vlada pa molči.

V Belgradu bode dne 27. februvarja volitev novega metropolita.

Na Irskem se bode uvedla jednaka lokalna uprava, kakoršno imata Angleška in Škotska.

Rusija ima po najnovejši štetvi, katere rezultat objavlja „Novoje Vremja“, 126.411.000 prebivalcev v vsem carstvu z vojaštvom vred.

Zola pred sodiščem. Državni odvetnik uvede sodno preiskavo proti zaupniku židovske rodbine Dreyfus, ker je hotel korumpirati izvedence, ki so določevali pisavo. Budapeštanski Židje so poslali Picquarta, ki je govoril za Zolo, častni meč. Rzsodba o Zoli se razglasi jutri.

Domače novice.

Sprava dosežena! Med obema slovenskima kluboma kranjskih deželnih poslancev se je doseglo v ponedeljek sporazumljenje v vseh točkah. Žal, da poslanci ostanejo v dveh klubih. Vender se je poskrbelo za vzajemno delovanje v deželnem zboru in deželnem odboru. Izvolil se bode skupni odbor, v katerega bode vsak klub volil po štiri člene. Kar bode sklenila večina tega odbora, vezalo bode vse člene obeh klubov. O čemer se odbor ne zjedini, pride v skupno posvetovanje vseh slovenskih poslancev. Resolucije zadnjega vseslovenskega shoda so naloge bodočega vzajemnega delovanja. Oba kluba sta zavezana delovati na to, da se ublaže in polagoma odpravijo nasprotja v kranjskih slovenskih strankah sploh ter tako doseže občna trajna sloga. Važno pravno pogodbo bodo jutri podpisali vsi slovenski deželni poslanci kranjski in potem se ista objavi in izvedo se posledice zaradi pretrgane zveze z Nemci. Čutil Slovenstva v tem važnem momentu ni treba posebej naglašati.

Dr. Anton Jeglič knezoškof ljubljanski. Z veseljem je Ljubljana pozdravila vest, da je sarajevski pomožni škof mil. gospod dr. Anton Jeglič imenovan knezoškofom ljubljanskim. Dr. Jeglič je bil rojen l. 1850. v Begunjah na Gorenjskem. Nekaj časa je bil podvodja in profesor v ljubljanskem semenišču in od l. 1882. je desna roka nadškofa dr. Stadlerja v Sarajevu. Da ima dr. Jeglič izredne zmožnosti, toplo srce za vse, kar je Slovincem svetega, in da dobro pozna

kranjske razmere, je znano. Želimo, da bi novi škof pospeševal na Kranjskem mir v blagor cerkvi in narodu našemu. Uradno je imenovanje danes razglasila „Wiener Zeitung.“

Osebnosti. V petek zjutraj je umrl č. g. Leopold Zaletel, župnik na Goričah pri Kranju. — V soboto je bil na graškem vseučilišču promoviran doktorjem prava g. V. Ravnihar, od vetniški koncipijent pri g. dr. Vrečku v Celju. — V Ljubljani sta umrla: v nedeljo zvečer frančiškan P. Evstahij Ozimek, v ponedeljek zjutraj pa č. g. zlatomašnik in župnik v pokoju Anton Čibašek. Svoj pokoj je porabil v to, da je pomagal bolnemu človeštvu, dan za dnevom je stalo pred njegovimi vrati nebroj bolnikov, katere je zdravil s homeopatijo.

Adresni načrt, katerega je objavil „Slovenec“, je dobro sestavil poslanec dr. Žitnik. Načrt izreka neomajano zvestobo prebivalstva vladarju, obsoja prizore v državnem zboru, izreka željo po spravi med narodi v Avstriji, se vnema za razvoj javnega življenja v verskem, kulturnem, socijalnem in gospodarskem oziru na krščanski podlagi in za pomoč produktivnim stanovom te. tolmači čuvstva celokupnega naroda slovenskega glede narodnih pravic in združenja slovenskih zemelj v jedno upravno celoto. Schwegelnovi koraki, da bi izpodnesel stalo temu načrtu, so baje brezuspešni. Nadejamo se, da bodeta nekoliko redigovani adresni načrt sprejeli soglasno obe narodni stranki.

Deželni zbor kranjski je imel dne 21. febr. svojo XII. sejo. Posl. Hribar in tovariši so nujno predlagali, naj se vlada pozivlje, da štiti slovensko prebivalstvo na Kranjskem, Štajarskem, Koroškem in Primorskem pred nasilstvom Nemcev in Lahov. Jutri bode poslanec Hribar ta svoj umestni predlog utemeljeval. Za zgradbo okrožne bolnice v Vipavi se dovoli 3000 gld. s pogojem, da bode v njej prostora za 24 bolnikov. Poročevalec o tem je bil posl. dr. Žitnik, govoril je tudi poslanec Božič. — Debata, ki je pričala, kako se godi Slovincem celo na Kranjskem, se je vnela pri poročilu o računskem sklepu gledališkega zaklada, katerega poročevalec je bil posl. Hribar. Poslanec Kalan je prinesel v zbornico drastičen slučaj. Deželna vlada je „Slovenski krščanskosocijalni zvezi“ prepovedala predstavljati znano Aleševčevo burko „Nemški ne znajo“. Vlada utemeljuje svojo prepoved s tem, da je igra politična (občen smeh) in da „Zveza“ ni politična. Tudi dež. gledališče in čitalnice niso politične in vender se je igra predstavljala že neštivilokrat, celo v najhujših nemškutarskih časih. Govornik prečita stavke, ki se vladi zde politični in tako nevarni, da lahko povzročijo politične demonstracije. Med poslanci in na galeriji narašča ogorčenje. Deželni glavar zvoni. Govornik meni, da vlada s takimi naredbami ne miri prebivalstva. Take naredbe dosežejo ravno nasprotni vspeh. (Slovenski poslanci in galerija ploskajo) — Bar. Hein pravi, da igra ni biser slovenske literature (Klici: „Kaj Vas to briga!“) Prireditelji predstave so hoteli z igro doseči demonstracije in trdi dalje, da je poslanec Kalan dejal, da je prepoved provzročila nedeljske demonstracije. Kalan: Ni res! Hein konča svoj zagovor s tem, da izjavi, da poslanec Kalan ni vreden, da bi mu odgovarjal. Klici: Tako se ne govori s poslancem! Deželni glavar grozi sprazniti galerijo. Poslanec Kalan protestira, da ga je vladni zastopnik insultiral. Deželni glavar graja poslanca Kalana, ker je dejal, da so izrazi Heinovi nedostojni. Kalan: Opozarjajte dežel. predsednika, ki me je žalil. Dež. glavar izjavi, da ne pripusti nadaljnje debate, ker stvar ne spada k stvari. Poročevalec Hribar pobija mnenje dež. glavarja in obsoja besede Heinove. Vladina prepoved je skrajno nesrečna in presega meje podaniškega razuma. Vsprejme se poročilo odsekovo in predlog, naj se v deželno gledališče upelje električna razsvetljava, za kar je odločenih 12000 gld. — Določi se ustanova za izobrazbo jednega zdravnika v psihijatrični stroki. V ta namen se je določilo 4500 gld. — Rešijo se razne prošnje občin. — Daljša debata se je vnela pri poročilu deželnega odbora o deželni kulturi. Posl. Božič je govoril o uravnavi vipavskih voda, pri točki

o osuševanju barja je posl. Hribar opozarjal na nevarni most južne železnice na barju. Tudi posl. Povše je glede tega dal primernih nasvetov. Govorilo se je o potrebi raznih vodovodov. Posl. Povše je dejal, da se bode moral ustanoviti deželni melioracijski zaklad. Posl. Schweiger je predlagal, naj se dovoli 300 gld. za podporo občinam, ki hočejo streljati proti toči in naj se trtne škropilnice revnejšim vinorejcem cenejše oddajajo. Posl. Zelen je govoril o pogozdovanju Krasa. Posl. Langer in tovariši so vlado interpelirali, kaj je storila glede varstva kranjskih pravic v zadevi združenja Žumberka in Marijinega Dola s Kranjsko. Dež. predsednik je rekel, da se pogajanja nadaljujejo. „Zaftračeni Slovenec“ baron Schwegel je interpeliral radi nedeljskih izgredov. Dež. predsednik mu je zagotovil, da bode Nemce energično branil. — Zadeva o podpori nemškemu gledališču zopet ni prišla na dnevni red. — Jutri je zopet seja, ki bode jako zanimiva.

Demonstracije v Ljubljani. V nedeljo so se primerile v Ljubljani proti Nemcem velike demonstracije, ki so očitno nasledek postopanja nemškega „Culturvolka“ po Gradcu, Dunaju in drugih nemških mestih. Zavrela je tudi slovenska kri. Da se je to zgodilo pripomogli so znatno nemški Karniolci, ki so se še v soboto upali pokazati na cesti s frankfurtarskimi barvami. „Zavedni Slovenci v nedeljo 20. t. m. v Zvezdo!“ — to je bila parola, ki je bila na tisočih listkov raztrošena po Ljubljani v soboto po noči. Ljubljanska policija je te listke z veliko vnemo pobirala; dasi jih je pobiral osebno tudi policijski komisar gospod Podgoršek, vender je bil ves trud zastonj. Ob 11. uri dopoldne je stalo na tisoče ljudstva v „Zvezdi.“ Bilo je do pet tisoč naroda. Tu je gromko zagrmela naša slovanska pesem „Hej Slovani“, za njo „Naprej zastave Slave“ in druge slovanske pesmi. Vsak trenotek je naraščalo navdušenje, ki se je pa spremenilo v občno razdraženost, ker so se Karniolci upali pokazati v kulérju za kazinskimi okni. Dvigale so se roke in od ust do ust je šel klic: „Proč s frankfurtaricami!“ Da bi nekateri ne bili mirili ljudstva, došlo bi bilo do najhujšega. Na lice mesta je prihitel župan Hribar, katerega je množica živahno pozdravljala, prišlo je tudi nebroj vladnih uradnikov. Demonstrirale so tudi slovenske dame. Dr. Schaffer se je bil za trenotek prikazal v „Zvezdi“. Dobil pa je takoj tak strah, da je na slovenske „Živijo“-klice odzdravljaj in hitro odšel. Župan Hribar je šel v kazino in opozoril burše prijazno, da naj denejo čepice z glave. Burši so se par trenutkov posvetovali, obdržali čepice na glavah in potem soglasno zatulili: „Abzug Hribar!“ Po najdaljši uri so se demonstracije nadaljevale po Šelenburgovih ulicah, na Marijinem trgu in pred mestno hišo, kjer se je zahtevala občna volilna pravica za občinski svet. V Šelenburgovih ulicah je pala med množico opeka s kazine. To je provzročilo ogorčenje, da je bilo takoj nekaj oken v kazini pobitih. Na Mestnem trgu so nemške Gruberjeve gospodičine razburile ljudstvo z nemškimi klici. Tudi tu je priletel kamen v prodajalnično okno, na katerem je samonemški napis. Ogromna množica pa se ni oddaljila od kazine. Nekaj policajev je hotelo miriti ljudi z golimi sabljami. Došlo orožništvo je ljudstvo sprejelo s kepami. Šele po dvanajsti uri se je ljudstvo nekoliko pomirilo, vrel pa je še ves dan. Pripravljenih je bilo par kompanij vojakov. Dopoldne so vojak došli že do Lj. yda, a ker se je vedelo, da bi z dohodom Belgijcev demonstracije silno narastle, pozvalo se jih je nazaj v vojašnico. Zvečer in ponoči je bila Ljubljana v senci bajonetov. Leto in dan so že navajeni Nemci ceniti svojo kulturo po demonstracijah in zato jih zadnja demonstracija Slovincem silno jezi, ker se boje, da jim kmalu postanejo Slovenci — gleichwerthig.

Za ljubljanske Karniolce se je potegnil s posebno resolucijo občinski svet v Beljaku.

Slovenščina na krov! Piše nam somišljenik iz nekega dolenskega mesta: „Vredno je, da pribijem v vedni spomin na steno, kakšen sad je prinesla zveza kranjske narodne stranke z Nemci. Vodstvo kranjskih dobredelnih zavodov

Ljubljani dopisuje z okrajnimi glavarstvi na Kranjskem izključno le v nemškem jeziku. Že večkrat sem dobil v roke take dopise in reči moram, da so me vselej nemilo dregnili. Ako se grdo nemčurenje godi v deželi kranjski, ki je po svoji odločni večini čisto slovenska, ako se pri nas od naših ljudij za duri postavlja slovenski jezik, za katerega smo vedno bili rodoljubi pripravljeni žrtvovati kapljico svoje srčne krvi, je to gotovo obsodbe vredno in za ves slovenski narod nepopisna sramota!¹⁴

Govori se po Ljubljani, da bode izstopil dr. Schaffer iz deželnega šolskega sveta.

Naš rojak gospod Hubad Matej napravil je v saboto dne 19. t. m. na dunajskem konservatoriju državni izpit pred izpraševalno komisijo, kateri je predsedoval odposlanec naučnega ministerstva, z odliko in sicer v vseh predmetih jednoglasno. Častitamo odlikovancu in „Glasbeni Matici“!

Potres smo čutili v Ljubljani 20. t. m. ob 5. uri 58 mint zjutraj. Hujši je bil na Goriškem Furlanskem. Zlasti močan je bil v Čedadu in Vidmu. Škode ni napravil.

Dr. Slanc je odložil v nekem „Poslanem“ v „Slov. Narodu“ zoper naš list zaradi dveh poslanih nam notic kopico svojih zmedenih možganov. Razun nekega krivičnega osebnega podtikanja je vse, kar tvezi Slanc, ravno prav za pust. Odgovora seveda ne zasluži. Ako bi dr. Slanc, kateremu so že enkrat celo pri „Narodu“ pokazali vrata, še resno hotel importirati na Kranjsko tudi po doseženi spravi socijalno-demokratske ali pa sploh nekrščanske ideje, ki so načelno nasprotne slovenskemu programu, razume se, da imamo proti takemu človeku pripravljena ne le pljuča in prsa, ampak tudi žveplo in ogenj.

Iz Bežigrada na Dunajski cesti se nam poroča, da imajo tudi tam nekaj pristnih potomcev starih Germanov, in ti so: Branjevka M. Lehnert in njen hvalevredni sinček, katera jako pridno psuje Slovence, dasiravno živita zgolj od slovenskih žuljev. Pametno bi bilo, ko bi se ljudje ravnali po geslu: „Svoji k svojim!“

Drobne novice. Jednorazredna šola na Primskovem pri Kranju bode razširjena v dvo-razrednico. — Celovski mestni zbor bode vprašal ljubljanski zbor, kako se je v Ljubljani obnesla električna razsvetljava. — V Rajhenburgu je 17. t. m. pogorela opekarna trapistov s hlevom in kočo vred. — V Št. Petru je na železniški postaji neki Matej Mršnik in Trsta tako nesrečno skočil iz vlaka, da je vsled poškodb v par urah umrl. — Na Igu je 19. t. m. neki Zalar, ki je še-le danes teden prišel domov iz kaznilnice v Mariboru, ustrelil z revolverjem svojega brata.

V Ljubljano bode prestavljen divizijski artilerijski polk št. 7.

Za slovensko vseučilišče so poslali prošnjo ministerskemu predsedniku slovenski deželni poslanci tržaški.

Socijalni demokratje med seboj so se hoteli te dni na Glincah malo potolažiti, da se jim je na krščansko-socijalnem shodu tako slabo godilo. Sklicali so shod po § 2., katerega so pa slovenski kmetje preprečili. — Krščansko-socijalni shod na Glincah, ki je sklenil resolucijo proti nošnji frankfurtaric „Deutsche Stimmen für Krain und Küstenland“ tako bode, da pravijo, da so ga razgnali socijalni demokratje in da je moral gosp. Traven dr. Kreka zapreti v svojo sobo, katero so morali tudi orožniki zastražiti, sicer bi dr. Krek ne bil odnesel zdrave kože.

Poneverjenje v okrajni bolniški blagajni ljubljanski je narastlo na 1535 gld. 99½ kr. Poneverjena svota pa bode še znatno večja, ker se preiskave še vrše.

„Adressbuch für Laibach“ je izdal knjigo-tržec Fischer. Med „Vereini“ ima tudi mnogo slovenskih društev s samonemškimi naslovi, menda zato, da bi nemški svet mislil, da je v Ljubljani več nemških društev, nego slovenskih. Med vsemi inserati je samoslovenski samo oni pasarja gosp. Kregarja.

V Rovtah pri Logatcu je 20. t. m. pričela poslovati gospodarska zadruga.

V Samassovi tovarni se je v ponedeljek kruto postopalo z nekaterimi Slovenci, ki so bili v nedeljo slučajno v „Zvezdi“. Neki socijalnodemokratski poslovodja jih je zapodil, češ naj iščejo svoj kruh v „Zvezdi“, ker v Samassovi tovarni ne potrebujejo Slovencev. Ker so se slovenski delavci odločno potegnili za svoje tovariše, so jih morali vsprejeti nazaj.

V štajarskem deželnem zboru sta dne 22. februvarja zoper germanizacijo v šolah izvrstno govorila poslanca dr. Serneč in Žičkar.

Celovška trgovska zbornica je s 15 glasovi dne 21. t. m. izvolila pri dopolnilni volitvi drž. poslanca gosp. Hinterhuberja.

Laški deželni poslanci v deželnem zboru istrskem so jo dobili po zobeh. Cesar je razveljavil sklep deželnega zbora, da je italijanščina izključni razpravni jezik. Slovanskih poslancev tudi v soboto ni bilo k seji.

Društva.

„Gospodinjska šola“ v Ljubljani otvori, kakor se razvidi iz današnjega inserata, pouk na društveni šoli v drugi polovici meseca marca. Za sedaj se otvorijo samo večerni učni tečaji, ali, kakor se nam javlja iz odbora, namerava se otvoriti tudi dnevni pouk kakor hitro bodo gmotna sredstva dopuščala in si društvo oskrbi večjih prostorov. — Dnevni pouk bode namenjen onim krogom meščanstva, ki hočejo svojim hčeram dati pouk v finejši kubi.

Javno predavanje. Jutri ob ½8 uri zvečer predava v „Slovenski krščansko-socijalni zvezi“ č. gosp. dr. J. Janežič. Predvanje se vrši v veliki dvorani „Katoliškega Doma.“ Gostje dobro došli!

„Laibacher freiwillige Feuerwehr“ pozivlje svoje člane k samonemški „Theaterwachi“. To je mogoče le v slovenski Ljubljani!

Predpustna veselica „Slovenske krščanskosoc. zveze“ je prav dobro uspela, dasi je baron Hein posegel vmes s prepovedjo burke „Nemški ne znajo“. V burki „Doktor Martinček“ se je posebno odlikoval splošno znani komik gospod Urbančič, pa tudi ostali gojenci društvene dramatične šole so krepko nastopili. Prvi nastop društvenega tamburaškega zbora je bil vsprejet z občno pohvalo, istotako tudi krasni prolog in petje kvarteta. Hvala gre g. J. Šušteršiču in g. Iv. Železnikarju, ki sta svoje gojence tako izvrstno pripravila za prvi nastop.

Pečnikovo predavanje v „Katoliškem Domu“ pretekli četrtek je bilo zanimivo. Zbralo se je do 300 ljudij. Govoril je Pečnik o prazgodovinski dobi in o raznih najdbah ter obljubil, da bode še govoril.

Dolenjsko pevsko društvo in šola Glasbene Matice v Novem Mestu nameravata s pomočjo učiteljev Glasbene Matice iz Ljubljane še pred spomladanskim koncertom prirediti dva posebna koncerta, in sicer v soboto 5. marca in v nedeljo 3. aprila t. l. — Na vspeh so krasne točke za klavir, gosli, in celo od Dvořaka, Mendelsohna, narodne pesmi za mešani zbor, na novo harmonizovane od J. Čerina in M. Hubada itd. — Sedeži za oba koncerta skupaj bodo primerno mnogo ceneji, kakor za en sam koncert, in sicer: I. Za člane Dolenjskega pevskega društva ali Glasbene Matice sedež v prvih petih vrstah za oba koncerta 1 gld. 50 kr., za en koncert 1 gld.; sedež od 6. vrste dalje 1 gld., za en koncert 70 kr. II. Za nečlane: sedež v prvih 5. vrstah za oba koncerta 3 gld.; za en koncert 2 gld.; sedež od 6. vrste dalje 2 gld.; za en koncert 1 gld. 40 kr. — Del čistega dohodka je namenjen za dijaško kuhinjo v Novem Mestu. — Priglasila na sedeže za oba koncerta se sprejemajo le do 25. t. m. v prodajalni gospoda Josipa Medveda v Novem Mestu; dotični polni zneski so vplačati do vštete 2. marca t. l., sicer bi se na priglasne ne moglo ozirati. Koncerti so pristopni vsakomur in se posebna vabila ne bodo izdajala.

Razne stvari.

Občinski svet praški je čestital biskupu Strossmayerju k njegovemu jubileju.

Dr. Miletič, intendant hrvatskega narodnega gledališča v Zagrebu, je podal vladi svojo ostavko. Govori se, da bode vlada njegov odstop sprejela. S tem stopi hrvatsko gledališče v Zagreb za par let nazaj.

Vereščagin je prišel v Zagreb, da se dogovori radi razstave svojih slik v Zagrebu.

Židom je prepovedano naseljevati se v Srbiji.

Novo gledališče na Dunaju bodo pričeli zidati 10. marca. Zgradili je bodo v proslavo cesarjevega jubileja.

V Mostu na Češkem se je v ponedeljek zopet usedlo nekaj zemlje, ne da bi to povzročilo kako nesrečo.

Kneippova zapuščina. Kneipp je iz dohodkov svojih knjig in sladne kave določil 850.000 mark dobrodelnim namenom.

Nižjeavstrijska deželna zavarovalnica proti požaru ima za 110 milijonon zavarovanih predmetov, premije znašajo 75.000 gld. Zavarovancev je 7144.

Listnica uredništva. Gosp. Datanskemu: Prosimo, naznanite nam svoje pravo ime.

Poslano. *)

Gospod deželni predsednik ste v seji deželnega zbora kranjskega dne 21. t. m. blagovolili trditi, da je naše društvo z burko „Nemški ne znajo“ nameravalo prirediti politične demonstracije. Ta trditev se nam čudna zdi, ker gosp. predsednik pač dobro vé, da naše društvo ni politično. Odbor vender ni toli nepremišljen, da bi s politično demonstracijo dal vladi priliko razpustiti naše društvo! Ker so doslej burko „Nemški ne znajo“ igrali brez ugovora od slavne vlade skoro na vseh odrih slovenskih čitalnic, pred par dnevi v Gorjah pri Bledu in ker je bila igra tudi za Ljubljano že večkrat cenzurirana, dali smo jo tudi mi na vspeh svoje predpustne veselice in ni se nam niti sanjalo, da bode deželna vlada v tej nedolžni igri opazila nevarnost za — javni mir. Napram Vaši trditvi, g. predsednik, povdarjamo tu javno, da so se burke „Nemški ne znajo“ v našem društvu znatno prej učili, predno je v Ljubljani prišlo na dnevni red vprašanje o Karniolcih, kar Vam lahko dokaže vse osebe društvene dramatične šole.

Za odbor „Slovenske krščanskosocijalne delavske zveze“:

Dr. Jožef Debevec, t. č. podpredsednik. **Ivan Stefé,** t. č. tajnik.

*) Za to „poslano“ je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Otvoritev gospodinjske šole.

Društvo „Gospodinjska šola“ v Ljubljani naznanja, da otvori **društveno šolo** v drugi polovici meseca marca letošnjega leta v svojih začasnih prostorih na sv. Jakoba trgu št. 3.

Sedaj se otvorijo samo **večerni kurzi** (od ½6. do ½9. zvečer). Poučevalo se bode domače gospodinjstvo v kolikor je potrebno v mali meščanski in delavski rodbini.

Predmeti pouka so: kuhanje, pranje, likanje, šivanje najpotrebnejših stvari, čiščenje obleke in stanovanja; nadalje teoretičen pouk v vzgojslovju in zdravjeslovju.

Pouk na jednom kurzu traje skozi dva meseci vsaki večer. Izvzete pa so nedelje in prazniki.

V jeden kurz vzame se dvanajst ljudski šoli odraslih deklet. Pouk je brezplačen, samo za skuhana in povžita jedila plača se polovica troškov, drugo polovico pa trpi društvena šola.

Ona dekleta, ki žele vstopiti v to šolo, zglase naj se ustno ali pismeno pri učiteljici-voditeljici gospodinjske šole gospej J. Moosovi, sv. Jakoba trg št. 3. od 11 do ½1 ure.

Za vsprejem v prvi kurz sprejemali se bode oglasi do 13. marca t. l.

V Ljubljani, 23. februvarja 1898.

21 (2-1) **Odbor „Gospodinjske šole“.**